

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Marcin Krajewski (sprawozdawca)

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.

Oddział w P.

przy uczestnictwie E. Ż., J. Ż.

oraz Skarbu Państwa - Starosty P.

o stwierdzenie zasiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 26 kwietnia 2019 r.

zażalenia uczestników postępowania E. Ż. i J. Ż.

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV WSC (...) (IV Ca (...)),

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę kasacyjną uczestników postępowania E. Ż. i J. Ż. od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z 20 grudnia 2017 r., gdyż skarga nie została wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym.

Na to postanowienie w dniu 8 maja 2018 r. zażalenie (datowane na 5 maja 2018 r.) wnieśli E. i J. Ż., żądając jego uchylenia w całości. Jednocześnie skarżący wnieśli o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W dniu 22 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w P. ustanowił dla uczestników adwokata z urzędu, któremu w dniu 4

stycznia 2019 r. doręczono odpis postanowienia z 20 grudnia 2017 r. oraz odpis postanowienia z 16 kwietnia 2018 r. Ustanowiony pełnomocnik wydał opinię o braku podstaw do złożenia skargi kasacyjnej. Na wezwanie Sądu Okręgowego do ustosunkowania się do zażalenia wniesionego w dniu 8 maja 2018 r. przez uczestników postępowania, adwokat ustanowiony z urzędu, w piśmie z 1 lutego 2019 r., oświadczył, że popiera je ze względu na związanie stanowiskiem uczestników. Jednocześnie pełnomocnik złożył odpisy zażalenia uczestników, na których dodatkowo umieścił swój podpis.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych i dotyczy to także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, które podejmowane są przed sądem niższej instancji. Ustanowiony w tym przepisie przymus adwokacko - radcowski odnosi się do każdego postępowania przed Sądem Najwyższym, a więc także postępowania wywołanego wniesieniem zażalenia.

Zgodnie ze stanowiskiem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego uzupełnienie lub „poparcie” przez profesjonalnego pełnomocnika skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem lub skargi kasacyjnej, wniesionych przez stronę osobiście, nie spełnia wymagań zachowania przymusu, o których mowa w art. 87¹ k.p.c. (zob. post. SN z 21 października 2015 r., III CZ 48/15; z 31 stycznia 2014 r., II CZ 84/13 oraz z 11 marca 2008 r., II CZ 2/08). Pogląd taki wyrażony został również bezpośrednio w odniesieniu do zażalenia skierowanego do Sądu Najwyższego (post. SN z 17 stycznia 2018 r., IV CZ 99/17).

Sąd Najwyższy w składzie rozpatrującym zażalenie podzielił to stanowisko. Celem przymusu adwokacko-radcowskiego jest zapewnienie, by środki zaskarżenia kierowane do Sądu Najwyższego odpowiadały ustawowym wymaganiom i prezentowały poziom merytoryczny, jakiego można oczekiwać od osoby uprawnionej do świadczenia profesjonalnej pomocy prawnej. Cel ten nie może zostać zrealizowany, jeżeli adwokat lub radca prawny jedynie „popiera” środek

zaskarżenia wniesiony bezpośrednio przez stronę lub też jedynie sygnuje własnym podpisem środek zaskarżenia sporządzony przez stronę osobiście.

Zażalenie złożone z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. należy kwalifikować jako niedopuszczalne, a istniejące w tym zakresie uchybienie ma charakter nieusuwalny, w związku z czym, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c., w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. oraz art. 87¹ § 1 k.p.c., zażalenie podlega odrzuceniu.

Na marginesie należy również wskazać, że złożone zażalenie podlegałoby odrzuceniu także wówczas, gdyby uznać, że było ono samodzielny środkiem zaskarżenia pochodzącym bezpośrednio od pełnomocnika ustanowionego z urzędu. W takim przypadku należałoby przyjąć, że zażalenie zostało złożone z naruszeniem terminu wynikającego z art. 124 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, w razie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego na wniosek zgłoszony przed upływem terminu do wniesienia zażalenia, dla którego sporządzenia ustawa wymaga zastępstwa prawnego przez adwokata lub radcę prawnego, sąd doręcza ustanowionemu adwokatowi lub radcy prawnemu odpis postanowienia z urzędu, a termin do wniesienia zażalenia na postanowienie biegnie od dnia jego doręczenia pełnomocnikowi. Skoro zaś odpis postanowienia z 16 kwietnia 2018 r. doręczono pełnomocnikowi z urzędu 4 stycznia 2019 r., zażalenie wniesione 1 lutego 2019 r. należałoby uznać za spóźnione.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy odrzucił zażalenie.